

Täysistunto

Torstai 28.9.2017 klo 16.00—17.38

2.2. Suullinen kysymys työllisyystilanteesta (Jani Mäkelä ps)

Suullinen kysymys SKT 122/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Mäkelä, teillä varsinainen kysymys.

Keskustelu

16.08 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Työllisyystilastot ovat perinteinen tapa politiikointiin: ei tarvitse puhua muunneltua totuutta, kun käyttää totuutta valikoivasti. Hallituspuolueet ovat hehkuttaneet, että työvoimatoimistoihin on rekisteröitynyt noin 54 000 työtöntä vähemmän kuin vuosi sitten. Työttömyys siis paperilla laskee, mutta nouseeko vastaavasti käytännössä työllisyys? Ei siltä kuulosta. Tilastokeskuksen mukaan työllisiä on vain 7 000 enemmän kuin vuosi sitten. Minne hallitus kadotti yli 45 000 työtöntä? Selvitysten mukaan osa näistä henkilöistä on erinäisissä toimenpiteissä ja koulutuksissa, joiden vaikutukset jäävät nähtäväksi — usko ken uskoo. Kuulostaa kovasti edellisten hallitusten harjoittamalta tempputyöllistämiseltä.

Myös tämä ilmapiiri syyllistämisen suhteen on hyvin mielenkiintoinen. Olen huolissani hallituksen arvopohjasta työllisyyden hoidossa: esimerkkinä edustaja, talousvaliokunnan puheenjohtaja Turunen sinisten ryhmästä Twitterissä 26.9. vihjaili, että suomalaiset olisivat ehkä menneet pimeisiin töihin. Onko tämä ilmapiiri yleinenkin hallituspuolueissa? Arvoisa hallitus, keitä nämä ihmiset ovat? Voitteko kertoa työllisyystilanteen todellisen laidan?

16.09 **Työministeri Jari Lindström** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen luvuissa ne muutokset olivat elokuussa hyvin pieniä. Työllisten määrä kasvoi vain marginaalisesti, mutta myös työttömyys kasvoi hieman. Sen sijaan piilotyöttömyys väheni.

Työnvälitystilastoissa eli TEMin tilastoissa työttömyyden lasku oli voimakasta. Eli tämä lasku oli lähes 54 000 henkeä verrattuna viime vuoden elokuuhun. Näin suuri lasku selittyy sekä parantuneella työmarkkinatilanteella että edelleen myös niitten määräaikaishaastattelujen vaikutuksella.

Työvoiman ulkopuolella olevien määrä oli noin 1,4 miljoonaa ihmistä. Siinä on laskua noin 5 000 henkeä. Mutta piilotyöttömien määrä on laskenut 14 000 hengellä, ja se kertoo meidän asiantuntijoiden mielestä siitä, että ihmiset, jotka olivat menettäneet uskonsa haakea töitä, ovat palanneet takaisin työmarkkinoille. Sen takia meillä on kummallinen tilan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 95/2017 vp

ne, jossa samaan aikaan se työttömyys laskee, mutta kun sinne tulee lisää porukkaa hakemaan töitä, niin tämä sotkee myös näitä tilastoja.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pelisääntöjen mukaan, jos nyt vielä edustaja Mäkelän kysymys antoi aihetta lisäkysymykseen, pyydän niitä edustajia, jotka haluavat vielä sen innoittamana käyttää lisäkysymyksen, nousemaan ylös ja painamaan V-painiketta.

16.11 Jani Mäkelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työvoimapulalla on peloteltu vuosikaudet, meni sitten hyvin, huonosti tai hyvin huonosti. Tällä on perusteltu vaatimusta poistaa ulkomaisen työvoiman tarveharkinta. Perusteluna on viime aikoina ollut työttömyyden väheneminen, mutta juurihan me totesimme, että työllisyys nyt kuitenkin ei ole kasvanut, että se ei pidä paikkaansa, joten aikookohan hallitus nyt haudata toiveet halpatyövoiman tuonnista Suomeen ja suomalaisen työvoiman ehtojen polkemisesta? Mikä on hallituksen näkemys tästä tarveharkinnasta nyt? Aiotteko te luoda Suomeen uuden maahantulokanavan, jonka suomalainen duunari maksaa selkänahastaan?

16.11 Työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos erinomaisesta kysymyksestä. Edustaja Mäkeläkin muistaa vallan hyvin, mitä hallitusohjelmaan on kirjattu tästä asiasta. Siihen voidaan luottaa, että kun se on hallitusohjelmaan kirjattu, tarveharkinnasta ei luovuta. Ja niin kauan kuin minä olen tässä tehtävässä, niin asiasta voidaan keskustella siinä mielessä, että katsotaan, mitä se oikeasti tarkoittaa, jos tarveharkinnasta luovutaan. Uudenmaan ely teki vastikään päätöksen, että rakennusallalla tästä luovutaan, ja nyt me haluamme selvittää, mitä siitä on seurannut. Oliko se tarpeen, ja mitä kaikkea siinä seuraa sen jälkeen, kun lasketaan niin sanotusti vapaille markkinoille, tuleeko harmaata taloutta ja näin poispäin, niin että me tiedämme oikeasti, mistä me puhumme, koska ei voida puhua tarveharkinnasta luopumisesta samaan aikaan, jos me emme puhu myös harmaasta taloudesta, alipalkkaamisesta ynnä muusta.

16.12 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työttömien työnhakijoiden määrä on vähentynyt, ja tämä on tietenkin hyvä asia, mutta vähintäänkin yhtä huomionarvoista on se, minkä myös edustaja Mäkelä toi omassa kysymyksessään esiin, että työllisten määrä ei ole kasvanut samassa suhteessa. Jos saman asian hahmottaa numeroiden kautta, tilanne on seuraava: työttömien työnhakijoiden määrä väheni 54 000:lla ja työllisten määrä kasvoi 7 000:lla vuoden aikana. Kysynkin asianomaiselta ministeriltä: minne kaikki työttömät on kirjattu? Ja se olennainen kysymys: minkälaisia toimia hallitus aikoo tehdä työllisten määrän lisäämiseksi? Se on se kaikkein olennaisin asia.

16.13 Työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ehkä olin epäselvä edellisessä vastauksessani [Oikealta: Et ollut!] sen suhteen, kun sanoin, että piilotyöttömyys on yksi selitys, että ihmiset tulevat uudestaan työmarkkinoille, kun rupeavat uskomaan siihen, että kannattaa töitä hakea. Tämä lisäys on aika merkittävä, ja se kertoo siitä uskosta ja toivosta, mikä tässä tilanteessa on herännyt.

En ole missään vaiheessa hehkuttanut, paukuttanut henkseleitä, että nyt tämä homma on ratkaistu. Päinvastoin, nyt pitää tehdä edelleen toimia sen suhteen, että joka ikinen työtön

Pöytäkirjan asiakohta PTK 95/2017 vp

ihminen saisi töitä, ja jos ei saa töitä, niin ainakin jotakin palveluita niin, että hän pysyisi tässä yhteiskunnassa mukana. Sitä tämä hallitus tekee.

Minun mielestäni tällainen syyllistävä asenne, mikä joskus tulee, kun syytätte, että me olemme sitä mieltä, että työttömät ovat syyllisiä omaan tilaansa — näin ei missään nimessä ole. Minä tiedän, että jokaisen numeron takana on ihminen, ja sen takia [Puhemies koputtaa] tällainen yksilöllinen työvoimapalvelu on myös sitä, mitä hallitus aikoo tehdä.

16.14 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Voin tähän vielä lisätä sen, että me saimme tänäänkin hyviä lukuja siitä, että maailmantalous kasvaa Suomen Pankin ennusteen mukaan vielä nopeammin kuin ajateltiin, samoin euroalueen talous. Tämä tarkoittaa sitä, että meidän viennillämme on erittäin hyvät näkymät, kunhan pidetään kilpailukyvyistä kiinni. Vientimme antaa meille perustan sille, että talous voi kasvaa, voi syntyä uusia työpaikkoja vielä enemmän kuin tällä hetkellä ja voidaan saada työttömät töihin, eikä meidän tarvitse silloin kinastella tilastoista, vaan saadaan yhä useammalle ihmiselle töitä.

No, mitä hallitus tekee lisätäkseen työn tarjontaa? Perhevapaaudistus on viimeisin päätös, jonka hallitus teki. Tänään me julkaisimme, että hallitus käynnistää mittavan hankkeen sosiaaliturvajärjestelmän kokonaisuudistuksen valmisteluksi, aktiivisuuteen kannustava, ihmisistä huolta pitävä sosiaaliturvamalli, jolla nimenomaan pyritään vaikuttamaan siihen, että kaikissa tilanteissa työtä kannattaa ottaa vastaan, mutta samalla pidetään huolta heikoimmassa asemassa olevista. Tämä on merkittävä [Puhemies koputtaa] uudistus, jossa tarvitaan koko tämän eduskunnan työskentelyä.

16.15 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Lindström, te sanoitte, että hallituksella nyt on entistä parempaa tietoa siitä, ketkä ovat työttömiä. Mutta keskeisin kysymys on: Pitääkö tämä paikkansa kaikkien työttömien osalta? Ministeri Orpo sanoi esimerkiksi budjettikeskustelussa, että 20 000 pitkäaikaistyöttöntä on siirtynyt työttömyydestä työelämään, ja tähän ei tilastojen valossa pidä paikkaansa. Osa on työllistynyt, osa on siirtynyt työvoimapolitiisiin toimenpiteisiin, mutta sitten on myöskin työttömiä, jotka eivät ole uusineet työnhakuaan tai jotka ovat siirtyneet kokonaan työvoiman ulkopuolelle. Meidän huolestuu nyt se, onko heidän joukossaan myöskin sellaisia työttömiä työnhakijoita, jotka tämän kiristyneen sanktiopolitiikan seurauksena ovat tippuneet toimeentulotuelle. Me tiedämme, että tulottomien kotitalouksien määrä Suomessa on kaksinkertaistunut viimeisten vuosien aikana, ja meidän tulkintamme on se, että yksi syy on se, että on lisätty työttömyysturvan vastikkeellisuutta, mikä johtaa siihen, että myöskin sanktioiden [Puhemies koputtaa] määrä kasvaa, ja silloin on suurempi todennäköisyys sille, että työtön tippuu [Puhemies koputtaa] työttömyyskorvauksesta toimeentulotuelle.

16.16 Työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me tietysti juuri koetamme kertoa aina niin oikeaa tietoa kuin suinkin on mahdollista, ja tietysti näin on, kuten edustaja Andersson sanoi siitä pitkäaikaistyöttömyydestä — äsken sanoin sen, että ei pelkästään työhön vaan näihin palveluihin. Ja on jonkunlainen vaikutus myös tällä Lex Lindströmillä pitkäaikaistyöttömien tilastoihin. Se on ilman muuta selvä asia, että sekin näkyy siellä.

Mutta se on olennainen juttu, että kohta toivottavasti saadaan painettua se pitkäaikaistyöttömien määrä alle 100 000:n. Mielestäni se on jo henkisesti hieno asia, mutta silti siel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 95/2017 vp

lä on liikaa ihmisiä. Ja tämä on pitkä prosessi, koska pitkäaikaistyötön ei ole pelkästään työtön, vaan hänellä on paljon psykososiaalisia ongelmia, minkä takia hallitus panosti myös tähän asiaan riihessä ja laittoi sinne lisää rahaa.

16.17 Antti Rinne sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hienoa, että vuoden 2015 keväällä alkaneessa talouskasvussa ja syksyllä alkaneessa työttömien määrän vähentymisessä tilanne on vahvistunut ja kulkenut eteenpäin.

Arvoisa ministeri Lindström, haluan todeta, että kukaan ei vastustanut työttömien palveluitten lisäämistä ja aktivointitoimenpiteitä — sitä kyllä, että niitten rinnalla, niitten ohella kärjistetään ja heikennetään työttömien asemaa.

Arvoisa pääministerin sijainen, ministeri Orpo, ei työpaikkoja synny leikkaamalla, ei työpaikkoja synny ihmisten asioita kurjistamalla, ei työpaikkoja synny eriarvoistamalla eikä ulkoistamalla osa ihmisistä kasvun ulkopuolelle. Kysyn uudelleen sitä, mitä edustaja Marin kysyi: miksi te haluatte, ministeri Orpo, syyllistää työttömiä, [Sari Sarkomaa: Miksi te väitätte, että syyllistämme?] ja miksi te haluatte kurjistaa köyhien lapsiperheitten ja työttömien asemaa? [Välihuutoja]

16.18 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En tiedä, kenelle edustaja Rinne puhuu, kun te sanoitte, että me syyllistämme työttömiä tai me jotenkin erityisesti kurjistamme lapsiperheiden asemaa. En tunnista kumpaakaan näistä. Me teemme joka päivä töitä, me olemme tehneet tämän hallituksen ajan töitä, jotta me saamme talouden kasvamaan, jotta me saamme mahdollisimman monelle suomalaiselle työttömälle mahdollisuuden päästä töihin. Tämä talouspolitiikan ja työllisyyspolitiikan linja, jota me olemme noudattaneet, on johtamassa siihen, että meidän talous kasvaa vahvasti, nähdään vahvaa kasvua myöskin ensi vuonna ja seuraavana vuonna. Se antaa mahdollisuuksia sille, että yhä useampi voi päästä töihin. Ja edelleen toistan, mitä lapsiperheisiin tulee: Me olemme tehneet merkittäviä panostuksia lapsiperheille, [Antti Rinne: Ne just kiristyivät!] 70 miljoonaa euroa ensi vuonna varhaiskasvatustuksumaksujen alentamiseen. 70 miljoonaa euroa, se on keskituloiselle perheelle jopa 1 200 euroa vuodessa. Eikö näillä ole teille merkitystä ja sillä, että yhä useampi perheen isä tai äiti voi päästä töihin? Tämä on se politiikka, mihin me uskomme: [Puhemies koputtaa] ensisijaista on työ, ja me haluamme antaa siihen mahdollisuuden mahdollisimman monelle.

16.20 Antti Kaikkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä kai nyt kuitenkin on niin, että työttömän asema paranee kaikista parhaiten silloin, kun työtön saa työpaikan. [Oikealta: Juuri näin!] Kun nyt jokseenkin kaikki asiantuntijat, käppyrät ja tilastot osoittavat, että käänne parempaan on tapahtunut, niin eikö sen voisi oppositiokin tunnustaa, että näin on, nyt mennään parempaan suuntaan, työpaikkoja syntyy lisää ja työttömyys vähenee? Jos te ette näitä tilastoja tai asiantuntijoita usko, niin katsokaa uutisia: Turun telakka, tilauskirjat täynnä vuosiksi eteenpäin, tilanne parempi kuin varmaan koskaan aikaisemmin; tai se Uudenkaupungin autotehdas, joka viime talvena ilmoitti palkkaavansa tuhat uutta työntekijää ja keväällä toiset tuhat uutta työntekijää; tai vaikkapa Äänekosken biotuotetehdas tai monet muut biotaloushankkeet eri puolilla Suomea. Kyllähän näitä hyviä uutisia kuuluu nyt ympäri Suomea.

Mutta ei vielä tilanne ole kunnossa, arvoisa puhemies, ei voi olla mitenkään tyytyväinen vielä. Erityisesti olen huolissani nuorisotyöttömyydestä ja pitkäaikaistyöttömyydestä. Ar-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 95/2017 vp

voisa puhemies! Kysyn hallitukselta, mitä hallitus aikoo tehdä nuorisotyöttömyyden ja pitkäaikaistyöttömyyden purkamiseksi.

16.21 Työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tosiaan yksi kärki tässä meidän riihessä oli nimenomaan nuorisotyöttömyys ja siihen panostaminen. Siellä lisättiin tuhannella paikalla ammatilliseen opetukseen, [Li Andersson: Ekaksi leikattiin!] eli 9,4 miljoonaa euroa tuli sinne rahaa lisää. Mutta se keskeinen juttu oli tässä se, kuten äsken sanoin, Ohjaamo-toiminnan vakinaistaminen ja siihen yhteyteen tämä psykososiaalisten palvelujen nostaminen. Ollaan tunnistettu se, että nämä ihmiset ovat työttömiä mutta että heillä on muitakin ongelmia, ja näihin ongelmiin pitää saada ratkaisua. Sen lisäksi markkinoimme palkkatukea nimenomaan alle 30-vuotiaille. Nämä ovat sellaisia toimenpiteitä, täsmätoimenpiteitä, jotka eivät yksinään tietenkään mitään ratkaise, mutta näitten yhdistelmällä voidaan tätä nuorisotyöttömyyttä ja pitkäaikaistyöttömyyttä helpottaa. [Oikealta: Hyvä!]

16.22 Kaj Turunen si (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllähän nyt menee paremmin kuin vuosiin. On totta, että työllisyys paranee ja työllisyysaste on parempi. On tapahtunut ihan viime aikoina tämä muutos, että ollaan menossa parempaan suuntaan. Kun tämä työttömyys on vähentynyt tilastojen mukaan sen 54 000 mutta kuitenkin työllisyysaste on henkilömääräisesti kasvanut vain 7 000, niin kyllähän tässä sillä tavalla gäppi on. Kysynkin sitä vastuulliselta ministeriltä, onko aikomus tarkemmin selvittää vielä sitä, missä tämä on.

Mutta se varsinainen kysymys kuuluu siihen, että meillä työllisyydessä on maan sisällä isot, merkittävät alueelliset erot, [Vasemmalta: Niin on!] joissain paikoissa on paljon työpaikkoja auki ja joissain ei niitä juurikaan ole. Sitten kun meillä on vielä tämä kohtaanto-ongelma, niin onko tätä pyritty millä tavalla ratkaisemaan esimerkiksi asuntoasioitten suhteen [Puhemies koputtaa] tai esimerkiksi muuttoavustuksen suhteen, niin kuin Ruotsin mallin mukaan? [Leena Meri: Muuttoavustus on meidän idea!]

16.23 Työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nimenomaan myös tähän kohtaanto-ongelmaan on pyritty vastaamaan. Tietysti täytyy tunnustaa, että se suurin ongelma on asuminen ja liikkuminen. Liikkuvuusavustusta on laajennettu, sen käyttömahdollisuutta. Toinen asia on se, että ei vielä kovin hyvin edes tiedetä, että semmoista voidaan käyttää. Meidän tehtävämme on tietysti markkinoida näitä keinoja, mitä meillä nyt jo on. Tämä asuminen on tietysti asumisesta vastaavan ministerin kontolla, mutta kyllä jo Uudessakaupungissa, joka on nyt tässä hyvä esimerkki, on pyritty ratkaisemaan näitä ongelmia. Mutta positiivisessa rakennemuutoksessa ja sen selvittämisessä, mitä hallitus voisi tehdä, että sitä asiaa levitetään eteenpäin, on monia vastauksia näihin edustaja Turusen esille nostamiin ongelmiin. Ne ovat isoja haasteita, mutta siitä huolimatta me haluamme tietää, mitä hallitus voisi tehdä, jotta tämä positiivinen vire leviäisi ympäri Suomea. Nythän tulee viestejä joka puolelta, että kasvua on myös niillä alueilla, joilla sitä aikaisemmin [Puhemies koputtaa] ei ole ollut.

16.24 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalaiset ovat työhaluisia, ja silloin heillä pitää olla edellytykset hakeutua työmarkkinoille, ja tässä tul-
laan perhepolitiikkaan. Te olette leikanneet lasten subjektiivista päivähoito-oikeutta siten,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 95/2017 vp

että työttömän lapsella on vain osa-aikainen päivähoito-oikeus. On totta kai väärin lasten näkökulmasta asettaa lapset eriarvoiseen asemaan varhaiskasvatuksen suhteen, mutta on se väärin myös työttömän työmarkkina-aseman näkökulmasta. Siis työttömällä pienten lasten vanhemmalla on vain osa-aikainen mahdollisuus parantaa työmarkkina-asemaansa ja hakea töitä. Tämä on ihan konkreettinen ongelma monessa pienten lasten perheessä, jos ei ole omaa autoa käytettävissä, jos työhakemuksia pitää käydä printtaamassa kirjastossa, pitää käydä haastatteluissa eri puolilla kaupunkia, ja aktivoinnin nimissä te vain lisäätte velvollisuuksia työttömälle. Eikö tässä nyt ole jonkinlainen ristiriita, kun pitäisi parantaa työttömien mahdollisuuksia työllistyä ja hakea töitä, että nimenomaan perheellisiltä työttömiltä on poistettu mahdollisuus hankkia lapselle kokoaikainen päivähoito-oikeus? [Puhemies koputtaa] Tästä kuulisin mielelläni pääministerin sijaisen selvityksen.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Tämä kysymys kyllä kohdistuu ministeri Grahn-Laasoselle.

16.25 Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jokaisella lapsella on oikeus 20 tuntiin varhaiskasvatusta, ei siis päivähoitoa vaan varhaiskasvatusta. Se on iso ja merkittävä ero, vaikka voi välillä lillukanvarsilta tuntuakin, ja termeillä on merkitystä myös siellä lastentarhanopettajien arjessa.

Tämän hallituksen toimesta on käynnistetty perhevapaaudistus, joka on erittäin tärkeä ja merkittävä, ja sitä viedään maaliin niin, että se on tällä hallituskaudella tarkoitus toteuttaa. Samoin hallitus alentaa varhaiskasvatusmaksuja ensi vuonna tuntuvasti, niin että yhä useammalla lapsella on mahdollisuus osallistua varhaiskasvatukseen. Pieni- ja keskituloisilta perheiltä erityisesti varhaiskasvatusmaksut ensi vuonna alenevat 70 miljoonalla eurola. Lisäksi käynnistämme kokeilun 5-vuotiaiden maksuttomasta varhaiskasvatuksesta, [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä] tavoitteena jälleen saada useampi lapsi varhaiskasvatuksen piiriin. Samanaikaisesti tämän kanssa myöskin kehitämme varhaiskasvatuksen laatua siten, että esimerkiksi lastentarhanopettajien koulutusmääriä yliopistoissa lisätään [Puhemies koputtaa] tulevana vuosina yhteensä tuhannella. [Välihuutoja] Eli hyviä uudistuksia nimenomaan lapsiperheille.

16.26 Kalle Jokinen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllähän minä ymmärrän opposition huolen ja vaikean tilanteen siinä, että kun te huomaatte sen, että tämä hallitus on asettanut päätavoitteekseen työllisyyden lisäämisen ja talouden kasvun, niin nyt kun työllisyys paranee, talous kasvaa, niin onhan teidän liikkumavaranne valittaa hallituksen toimista aika pieniin mennyt — ymmärrän sen näkökulman kyllä. Mutta toivoisin, että tekin voitte olla iloisia niiden ihmisten, ahkerien suomalaisten puolesta, jotka nyt ovat päässeet työelämään, paremman toimeentulon piiriin ja sitä kautta rakentamaan elämäänsä ja oman perheensä elämää paremmaksi, niin kuin kuuluukin, tai niistä lapsiperheistä, jotka saavat vaikkapa maksuttoman varhaiskasvatuksen nyt hallituksen toimien johdosta.

Kannustetaan hallitusta tekemään lisää. Vielä pitää tehdä lisää, tämä nopea kasvu vaatii myös toimia siinä, että saadaan muuntokoulutusta paremmin, jotta se kohtaanto-ongelma pystytään ratkaisemaan. Rekkaindeksi: yöllä tuolla pelkkiä rekkoja kulkee, me näemme, kuinka talous kasvaa. [Puhemies koputtaa] Miten on tämän muuntokoulutuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden laita, työministeri?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 95/2017 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Oli aika monta sormea pystyssä, mutta ministeri Grahn-Laasonen taitaa olla lähinnä vastuullinen.

16.28 Opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan erittäin hyvä kysymys. Meillä on se onnellinen tilanne Suomessa, että on paljon avoimia työpaikkoja pitkästä aikaa. Erityisesti tämä näkyy siellä Lounais-Suomessa, missä sekä telakat että autoteollisuus tällä hetkellä työllistävät koko ajan enemmän ihmisiä.

Onneksi tämä tilanne on yhtä positiivinen myös monessa muussa Suomen kolkassa, eli meillä on muodostunut jopa jonkinasteinen osaajapula Suomeen, ja sitä ratkotaan nyt monin eri keinoin. Hallitus on lisännyt resursseja positiivisen rakennemuutoksen osaajatarpeisiin vastaamiseksi, muun muassa uudenlaiseen yhteistyöliopistomalliin, jossa tekniikan alan koulutusta viedään niille alueille, joilla osaajista on pulaa. Ammattikorkeakoulujen aloituspaikkamääriä on kasvatettu erityisesti tekniikan alalla tähän vastaamiseksi, ja ammatilliseen koulutukseen lisättiin muun muassa ihan viimeisimpänä päätöksenä tuhat uutta aloituspaikkaa erityisesti nuorisotyöttömyyden taklaamiseen, ja samalla voimme tätä osaajapulaa ratkaista.

Sen lisäksi tarvitaan sitten useampia rakenteellisia uudistuksia, joilla mahdollistetaan oman osaamisen kehittäminen läpi työuran. Eli muuntokoulutusmalli [Puhemies koputtaa] on yhdessä ministeri Lindströmin kanssa laadittu, ja tämä toimii erityisen hyvin rakennus-alalla jo tällä hetkellä. Näitä erilaisia malleja tällä hetkellä [Puhemies koputtaa] viedään eteenpäin, ja tämä on äärimmäisen tärkeä kysymys.

16.29 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Talouskasvu ei automaattisesti auta kaikkia sinne työmarkkinoille. Meillä on Suomessa ollut sosiaalisten yritysten lainsäädäntö, joka on auttanut nimenomaan pitkäaikaistyöttömiä, osatyökykyisiä ja vammaisia osallistumaan sosiaalisten yritysten kautta työmarkkinoille. He ovat saaneet määräaikaista korotettua palkkatukea. Nyt hallituksen puolelta kuuluu kummia. Sosiaalisten yritysten lainsäädäntöä ja sitä kautta sosiaalisia yrityksiä ollaan ilmeisesti ajamassa alas. Kuitenkin kun katsotaan Eurooppaa, niin nimenomaan sosiaaliset yritykset ja yhteiskunnallinen yrittäjäys on sitä, mikä auttaa ihmisiä takaisin työelämään ja myöskin mahdollistaa pitkäaikaistyöttömien ja muiden heikommassa työmarkkina-asemassa olevien osallistumisen työmarkkinoille. Edellisen hallituksen aikana päätettiin uudistaa sosiaalisten yritysten lainsäädäntöä. Sitä ei ehditty tehdä, se jäi tämän hallituksen tehtäväksi. Mutta pitääkö todella paikkansa, että sosiaalisten yritysten lainsäädäntö ja sitä kautta sosiaaliset yritykset ollaan Suomessa ajamassa alas?

16.30 Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä aihepiiri, josta edustaja Essayah kysyy, saa hallituksen edustajat täällä siltä osin vähän kyselemään toisiltaan, että tämä aihepiiri ei kyllä tässä muodossa kuulosta meille tutulta, se, että tällaista oltaisiin ajamassa alas. Päinvastoin tämä kokonaisuus kytkeytyy siihen. Oletan tämän kysymyksen eksaktisti olevan nyt täältä poissa olevan ministeri Mattilan vastuualuetta. Meillä on kokonainen kärkihanke, joka liittyy osatyökykyisten ihmisten saattamiseen kohti työelämää. Me käymme läpi myös erilaisten kokeilujen kautta — muun muassa osallistumistulon kokeilun kautta, aikuissosiaalityötä vahvistamalla — nimenomaan erilaisia muotoja, joilla tukisimme ihmisiä kohti työelämää. Me tie-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 95/2017 vp

dämme aivan hyvin, että pitkäaikaistyöttömien joukossa on ihmisiä, joille ei riitä suoraan se, että ovi työelämään avataan tai että meillä on avoimia työpaikkoja, vaan ihmiset tarvitsevat erilaisia tukimuotoja, ja siksi iloitsen hyvin paljon erityisesti siitä, mitä ministeri Lindström nosti täällä esiin, että nuorten työttömyyttä halutaan katsoa nyt myös koko elämän näkökulmasta niin, että psykososiaaliset palvelut [Puhemies koputtaa] kuuluvat osana tähän kokonaisuuteen.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän tämän kysymyksen — siis työttömyyteen ja työllisyyteen liittyvän kysymyksen — tiimoilta viimeisen lisäkysymyksen edustaja Ihalaiselle.

16.31 Lauri Ihalainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On totta, että meidän taloudessa on myös valoisia merkkejä tapahtunut. Ja jos ajatellaan näitä menestystarinoita — telakkateollisuus, Uudenkaupungin autoteollisuus, Rauman telakka — niin kyllähän se pohjatyö ja kylvöt tehtiin jo viime kaudella, [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Iso määrä!] ja nyt tehdään sitten jatkotyötä, ja tämä on tärkeää.

Kahteen asiaan haluaisin kiinnittää huomiota. Toinen on tämä: meillä on kuitenkin yli 100 000 pitkäaikaistyötöntä edelleenkin, ja kyllä se vaatii nyt niin kuin jyrkempiä panostuksia näiden ihmisten polun saattamiseksi kuntoutuksen kautta työmarkkinoille ja rahoitusta ja kolmannen sektorin mahdollisuuksia tehdä myös heidän eteensä töitä. Toinen on sitten se, että kun ihminen jää työttömäksi yli 55-vuotiaana, niin se kynnys saada työpaikka sen jälkeen nousee äärettömän korkealle, yli 80 viikkoon. Meidän pitäisi ehdottomasti kiinnittää tähän asiaan huomiota. Yhden päivän lyhentäminen [Puhemies koputtaa] työttömyyden kestossa on 26 miljoonaa säästöä yhteiskunnan talouteen.

Mitä me voisimme tässä [Puhemies koputtaa] tehdä yhdessä? Meillä on tähän liittyviä ohjelmia, meillä on hyviä näkemyksiä. [Puhemies koputtaa] Minä toivon, että me tekisimme hyvää yhteistyötä. [Antero Laukkanen: Rakentava puheenvuoro!]

16.33 Työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se täytyy sanoa, että edustaja Ihalainen jatkaa taattua rakentavaa linjaansa, ja kiitos siitä. Olen sanonut aikaisemminkin, että olen valmis aina kuuntelemaan viisaita neuvoja, koska en kuvittelekaan, että tiedän kaiken, ja tiedän sen, että oppositiossa on paljon osaamista myös työttömyyden hoidossa. Kaikki tällainen, ideat ja muut, otetaan ihan kiitoksella vastaan. Se on sitten hallitus, joka päättää, mitä me viemme konkretiaan, mutta en lainkaan väitä, että meillä olisi kaikki viisaus. Jos ajatellaan tätä työttömien aktivointia ja sitä, että työttömyysturvaa nyt käytetään uuden lain myötä myös näihin aktiivitoimenpiteisiin: Teillä on samankaltaisia ajatuksia. Meillä on ihan samanlainen päämäärä, nämä keinot ovat vain aina vähän toisenlaisia, miten me tätä lähestymme. On ihan totta, että pitkäaikaistyöttömyys on vielä liian suurissa luvuissa, mutta kaikkemme [Puhemies koputtaa] me teemme, että ihmiset pääsevät töihin. Pitkäaikaistyöttömien polut pitää saada kuntoon, ja kolmas sektori kantaa tässä myös erittäin merkittävää roolia.

Kysymyksen käsittely päättyi.